

2011

INKÖPSINFORMATION

Inköpsinformation Krischan
Dokumentansvarig: Johannes
Lindmark, PQS
Uppdaterad 2011-06-01

Krischans Inköbspolicy

I Kristianstads nations verksamheter konsumeras dagligen stora mängder materiella varor såsom toalett- och utskriftspapper, livsmedel och dryck, rengöringsartiklar, etc. Genom att medvetet ställa krav på, samt sprida information om, dessa varor kan nationen minska sitt ekologiska fotavtryck avsevärt. Värdet ligger inte bara i en minskad direkt miljöbelastning utan även i det indirekta mervärdet av att nationens besökare och aktiva får en ökad inblick i miljömärkningar och -krav.

Använda miljömärkningar

ELEKTRONIK, PAPPER & ÖVRIGA FÖRBRUKNINGSVAROR

GOTS står för Global Organic Textile Standard och är en internationell märkning för tyg. Märkningen innehåller krav på att tyget ska innehålla minst 95 procent ekologiskt material och att miljömässigt och socialt ansvar tagits vid produktionen. För produkter med 70-95 procent ekologisk råvara används en variant av märket där andelen eko-råvara anges.

FSC, Forest Stewardship Council, omfattar trä och andra skogsprodukter. Forest Stewardship Council är en internationell organisation som tagit fram riktlinjer för ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart skogsbruk. Märket finns i dag på vissa varor i byggvaruhus som parkettgolv och trädgårdsmöbler och en del annat. Kritik har riktats mot FSC, bland annat för att upprepade regelbrott har lämnats utan effektiv åtgärd. Fortfarande är ändå sannolikheten högre att FSC-märkta produkter har tagits fram med hållbarhetshänsyn än att motsvarande omärkta produkter gjort det. Vilken typ av FSC-märkning det rör sig om står i liten text under logotypen.

TCO-märket; TCO Certified, omfattar IT-utrustning som datorer, bildskärmar, headsets och projektorer. TCO Certified har miljökrav som låg energiförbrukning, minimala nivåer av miljöfarliga ämnen och att produkten måste kunna återvinnas. Det som skiljer TCO-märkningen från andra miljömärken är att den även har med krav på bra användaregenskaper, som till exempel bra bildkvalitet, låg bullernivå och låg strålning. Dessutom ingår krav på att tillverkaren måste redovisa att de arbetar aktivt med att förbättra arbetsvillkoren i tillverkningsprocessen. TCO Certified är en tredjepartsmärkning, vilket innebär att ett oberoende testlaboratorium verifierar att produkten uppfyller kraven i märkningen.

Svanen, EU Ecolabel och Bra Miljöval (i ordning från vänster) är seriösa och oberoende märken som täcker ett brett spektrum av varor och tjänster. Dessa märkningar har också en helhetssyn som omfattar olika typer av miljöaspekter, till exempel energianvändning/ klimatpåverkan, användning av miljöfarliga

kemikalier, utsläpp till luft, vatten och mark, resursanvändning samt avfallshantering. Av dessa tre är Bra Miljöval den överlägset strängaste och därmed relevanta märkningen.

Energimärkning	
Leverantör	Fabrikant
Modell	Modell
Låg förbrukning	A+
A	
B	
C	
D	
E	
F	
Hög förbrukning	G
Energimärkning	104
<small>(Beroende på modell och användningsförhållanden)</small>	
<small>Enligt EU-märkningssystemet för energiförbrukning i vitvaror</small>	
Volymin kyl	190
Volymin frysk	60
Buller	42
<small>Produktens energiförbrukning</small>	
<small>Enligt EU-märkningssystemet för energiförbrukning i vitvaror</small>	

Energimärkningen omfattar energianvändning och i vissa fall buller. Märkningen ger också information om produktens funktionalitet. Energimärkning är obligatoriskt på vitvaror, lampor med mera. Energimyndigheten är svensk tillsynsmyndighet för energimärkningen. Märkningens skala går från A, grön färg och låg förbrukning till G, röd färg och hög förbrukning. Energimärkningen utvidgas successivt till fler produktgrupper.

MAT & DRYCK

KRAV är Sveriges mest kända miljömärkning för ekologisk mat. Den utgår från den ekologiska grunden och ställer dessutom höga kvalitetskrav på bland annat god djuromsorg, socialt ansvar och minskad klimatpåverkan. KRAV-certifierad mat odlas utan kemiska bekämpningsmedel och innehåller inga naturfrämmande tillsatser.

MSC certifiering av fisken och miljömärkning av fisk och skaldjur ger erkännande och uppmuntran åt hållbara fisken. Det är en internationell organisation som arbetar tillsammans med fisken, företag, forskare, och miljöorganisationer samt med allmänheten för att främja det bästa miljövalet för fisk och skaldjur.

EUs märkning för ekologiskt jordbruk används av konsumenter som väljer att köpa ekologiskt och behöver vara säkra på att du får exakt det du betalar för. Den ekologiska logotypen och märkningssystemet gör detta möjligt. Det är utvecklat för att ge dig fullt förtroende för att varorna du köper är producerade helt i linje med EU:s förordning för ekologisk produktion, eller om det är importerade varor motsvarande eller identiska stränga regler.

® **FAIRTRADE**-märkningen tar bland annat miljöhänsyn, som syftar till att förbättra välfärd, hälsa och livsvillkor för de människor som producerar råvaran till de produkter vi handlar. Kriterierna kan sammanfattas enligt följande:

- Odlare och anställda får förbättrade ekonomiska villkor
- Premier till investeringar i lokalsamhälle och verksamhet
- Barnarbete och diskriminering motverkas
- Demokrati och organisationsrätten främjas
- Miljöhänsyn och ekologisk produktion främjas

Demetermärket garanterar att produkten är framställd av råvaror som odlats biodynamiskt. Demeterförbundets regler är för närvarande de strängaste som finns inom ekologisk odling. Den biodynamiske odlaren använder varken kemiska bekämpningsmedel, konstgödsel eller genmodifierade organismer (GMO) och ser till att växtföljden är allsidig och djurhållningen balanserad. Bägge av märkena till vänster är godkända.

Krischan godkänner även ekologiska märkningar från varans ursprungsland.

MiljöRutiner som berör Inköp

MAT & DRYCK

- Närodlade produkter väljs i största mån möjligt och matutskotten strävar efter att laga säsongsanpassad mat.
- Nationens standardinköp av ekologiska matvaror innefattar kaffe, te och mjölk.
- Minst 10% av inköpt mat skall vara ekologisk. Detta räknas som antal ekologiska produkter per totalt antal produkter.
- I barens bassortiment av ekologiska drycker ingår minst två sorters vin och en sorts öl.

ÖVRIGT

- Det skriv- och kopieringspapper som nationen använder är miljömärkt och/eller återvunnet.
- Nya elektronikprodukter, såsom bildskärmar, är TCO- eller svanenmärkta alternativt inköpta begagnade.
- Nationen påverkar och ställer miljökrav på företag och leverantörer som nationen inhandlar sina varor från.
- Nationen har ett uppdaterat inköpsrutinsdokument där miljökrav, miljömärkningar och generella riktlinjer ingår.

Allmänna tips

Kött, Fågel & Fisk

Via vår konsumtion av kött, fisk och fågel har vi stor påverkan på vårt ekosystem. Därmed får valet av råvara stor betydelse. Genom att undvika fisk som är utfiskad och djur som är uppväxt under inhumana förhållanden kan vi få bättre råvaror och minimera vår påverkan på naturen. Djurens levnadsförhållanden och kost påverkar i största grad smaken och konsistensen. Att utnyttja de olika delarna på djuret är också av vikt. Att använda olika stycken bidrar till fler smaknyanser och ger möjlighet till fler tillagningsmetoder.

Vilken fisk bör man köpa?

SMAKLIG MÅLTID
Abborre (insjöar)
Alaska pollock
Blåmusslor (repodlade)
Gädda (insjöar)
Gös (insjöar)
Hoki
Hummer (svensk)
Kolja
Krabba (svensk burfångad)
Lax
Lake
Liten hälleflundra (västra Grönland)
Makrill
Nordhavsräka
Ostron (handplockade/odlade)
Sej
Sill   /strömning
Skarpsill
Skrubbskädda (Östersjön)
Tonfisk (albacor)
Torsk   (Barents hav)

VAR FÖRSIKTIG MED
Abborre (Östersjön)
Alaska pollock
Gädda (Östersjön)
Hajmal/pangasius (Asien)
Havskräfta
Hälleflundra (odlad)
Kolja
Krabba
Lax (odlad/Östersjön)
Nordhavsräka
Piggvar (odlad)
Regnbåge (odlad)
Röding (odlad)
Rödspätta
Sik
Siklöja
Slätvar
Tilapia (odlad)
Tonfisk (skipjack)
Torsk (odlad/östra Östersjön/Island)
Öring (odlad)

LÅT BLI
Bergtunga
Hajar
Havskatt
Hälleflundra (Nordatlanten)
Lax
Liten hälleflundra
Långa
Marlin
Marulk
Ostron (trålade)
Piggvar (vildfångad)
Rockor
Räkor, tropiska (odlade/vilda)
Rödspätta (bomtrål)
Rödtunga
Svärdfisk
Tonfisk (blåfenad/gulfenad)
Torsk
Tunga
Kungsfisk/uer
Ål

Smartare sätt att äta kött

- Byt ut köttet mot grönt några gånger i veckan.
- Välj ekologiskt kött och svenskt naturbeteskött av nöt och lamm.
- Välj färskt lamm på hösten, och fryst lamm andra delar av året.
- Ät mindre köttbitar eller gör en gryta.
- Släng mindre mat - använd resterna.

Försök välja ekologiskt och svenskt naturbeteskött.

Det kött vi väljer bör komma från djur som betat i hagmarker, det vill säga naturbeteskött från nöt och lamm. Helst ska det också vara ekologiskt, till exempel kravmärkt.

Det ekologiska jordbruket låter djuren beta ute, använder inte kemiska bekämpningsmedel och utnyttjar gödsel från djuren i stället för energikrävande konstgödsel. Det mår både slaktdjuren och andra arter bättre av; i och omkring ett ekologiskt jordbruk finns cirka 30 procent fler växter, fåglar och insekter än vid konventionell odling. Det ekologiska lantbruket strävar också mot att bli oberoende av fossila bränslen.

Frukt & Grönt

Genom att välja grönsaker och frukt efter säsong så får vi bättre kvalitet och bättre pris. Vi undviker att råvarorna har långa transporter, producerats på onaturligt kort tid och med diverse kemikalier inblandat. Därmed höjer vi kvalitén på de råvarorna samtidigt som vi får ett mer varierande utbud. Frilandsodlade grönsaker och frukt är att föredra.

Vår (april till juni)

Svenska grönsaker: Isbergssallad, kålrot, lök, morrötter, palsternacka, potatis, purjolök, rotselleri, rödbeta, salladskål, sparris, vitkål.

Europeiska grönsaker: Blomkål, broccoli, fänkål, mangold.

Svensk frukt: Rabarber.

Europeisk frukt: Citroner, persika.

Sommar (juli till september)

Svenska grönsaker: Blomkål, broccoli, färska bönor, fänkål, gurka, isbergssallad, kronärtskocka, kålrabbi, kålrot, lök, mangold, majs, morot, palsternacka, paprika, potatis, purjolök, rotselleri, rädisor, rödbetor, salladskål, sockerärter, sparris, spenat, stjälselleri, tomat, vitkål, zucchini.

Europeiska grönsaker: Mangold, paprika.

Svensk frukt: Rabarber, vinbär, nätmelon, körsbär, krusbär, jordgubbar, hallon, blåbär, plommon, päron.

Europeisk frukt: Melon, nektarin, persika.

Höst (oktober till december)

Svenska grönsaker: Blomkål, broccoli, brysselkål, grönkål, jordärtskocka, kålrot, lök, morötter, palsternacka, persiljerot, potatis, purjolök, rotselleri, rödbetor, rödkål, salladskål, savojkål, vitkål, stjälkselleri.

Europeiska grönsaker: Aubergine, blomkål, broccoli, paprika, spenat.

Svensk frukt: Äpple.

Europeisk frukt: Apelsin, citron, kiwi.

Vinter (januari till mars)

Svenska grönsaker: Brysselkål, grönkål, jordärtskocka, kålrot lök, morötter, palsternacka, potatis, rotselleri, rödbetor, rödkål, vitkål.

Europeiska grönsaker: Aubergine, blomkål, broccoli, fänkål, mangold, paprika, spenat.

Svensk frukt: Äpple

Europeisk frukt: Apelsin, citron kiwi

Kom ihåg att det finns frysta bär och torkad frukt när det färska utbudet sinar.

TILL SIST: SE GÄRNA NATURSKYDDSFÖRENINGENS GRÖNA GUIDE PÅ
<http://www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide/ata/>